

2021-06-21

B E S L U T

FI dnr 21-8663

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Erkännande av norska riskviktsgolv

Finansinspektionens beslut

1. Finansinspektionen beslutar att erkänna det norska finansdepartementets beslut att införa genomsnittliga riskviktsgolv på 20 procent för hushållsexponeringar med säkerhet i en fastighet i Norge (golv för hushållsexponeringar) och 35 procent för företagsexponeringar med säkerhet i en fastighet i Norge (golv för företagsexponeringar). Detta beslut ska alltså gälla svenska instituts filialer och exponeringar som är belägna i Norge.

Finansinspektionen kommer att tillämpa de tröskelvärden på 32,3 miljarder norska kronor för golvet för hushållsexponeringar, och 6,7 miljarder norska kronor för golvet för företagsexponeringar, som det norska finansdepartementet har angett.

2. Beslutet i punkt 1 gäller från och med den 30 september 2021 till och med den 31 december 2022.

(Artikel 458.5 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2012 om tillsynskrav för kreditinstitut)

Tillämpliga bestämmelser

Enligt artikel 458.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2012 om tillsynskrav för kreditinstitut (tillsynsförordningen), ska den myndighet som har utsetts enligt punkt 1 i samma artikel, underrätta kommissionen och ESRB om den identifierar förändringar i intensitet i makrotillsynsrisker eller systemrisker som kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och realekonomin i en särskild medlemsstat, och som enligt den myndigheten bör hanteras genom strängare nationella åtgärder.

Om myndigheten upptäcker någon av dessa förändringar ska den skicka med relevanta kvantitativa och kvalitativa uppgifter. Det gäller uppgifter om bland annat förändringarna i intensiteten i makrotillsynsriskerna eller systemriskerna och orsaker till att dessa förändringar skulle kunna hota den finansiella stabiliteten på nationell nivå. Myndigheten ska också skicka med förslag till nationella åtgärder för nationellt auktoriserade institut, eller en undergrupp av dessa institut, som syftar till att mildra förändringarna i riskintensiteten. I artikel 458.2 d) anges ett antal förslag till sådana nationella åtgärder, bland annat åtgärder som tar sikte på riskvikterna för exponeringar mot tillgångsbubblor i bostadsfastighetssektorn och sektorn för kommersiella fastigheter.

I artikel 458.5 i tillsynsförordningen anges att andra medlemsstater kan erkänna de åtgärder som har antagits enligt artikel 458 och tillämpa dem på nationellt auktoriserade institut som har filialer eller exponeringar i den medlemsstat som tillämpar åtgärden.

I artikel 458.7 i tillsynsförordningen anges att när en medlemsstat beslutar om huruvida den ska erkänna de åtgärder som har fastställts enligt artikel 458, ska den beakta de kriterier som anges i artikel 458.4. Medlemsstaten ska alltså beakta följande:

- a) Om förändringarna i intensiteten i makrotillsynsriskerna eller systemriskerna är av sådan karaktär att de utgör en risk för den finansiella stabiliteten på nationell nivå.
- b) Om verktygen för makrotillsyn i tillsynsförordningen, och i det så kallade kapitaltäckningsdirektivet (direktiv 2013/36/EU), är mindre lämpliga eller effektiva än de föreslagna åtgärderna för att hantera den identifierade makrotillsynsriskerna eller systemrisken.
- c) Om de föreslagna åtgärderna får oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i unionen som helhet, och om de utgör eller skapar hinder för en väl fungerande inre marknad.
- d) Om frågan endast berör en medlemsstat.

Bakgrund

I november 2020 meddelade¹² det norska Finansdepartementet relevanta myndigheter inom EU och EES om att man skulle införa temporära riskviktsgolv³ för hushållsexponeringar med säkerhet i en fastighet i Norge och företagsexponeringar med säkerhet i en fastighet i Norge på 20 respektive 35 procent. Golven gäller för institut som har tillstånd att använda en metod som bygger på intern riskklassificering (internmetoden). Riskviktsgolven började gälla i Norge den 31 december 2020 och gäller i två år om de inte förlängs.

Enligt det norska finansdepartementet är höga hushållsskulder, höga huspriser och höga priser på kommersiella fastigheter framträdande sårbarheter för det finansiella systemet i Norge. Den signifikanta och långvariga ökningen i fastighetspriser har enligt det norska finansdepartementet lett till uppbyggnader av finansiella obalanser och har ökat systemrisken relaterad till olika instituts fastighetsexponeringar i Norge.

Det norska finansdepartementet anser att nivåerna på de beslutade riskviktsgolven är proportionella i förhållande till intensiteten i den cykliska systemrisk som är kopplad till den norska fastighetsmarknaden, och i synnerhet med risken kopplad till potentiella tillgångsbubblor. Syftet med åtgärderna är, enligt det norska finansdepartementet, att inhemska institut ska nå en miniminivå vad gäller riskvikter på portföljnivå. Enligt det norska finansdepartementet är åtgärderna också effektiva när det gäller möjligheten att tillämpa dessa på utländska instituts norska filialer. Det norska finansdepartementet har framfört vikten av att andra medlemsstater ska erkänna åtgärden för filialer och exponeringar i Norge.

Det norska finansdepartementet har infört åtgärderna via ändringar i föreskrifter och meddelat dem enligt artikel 458.10 i tillsynsförordningen.

Finansinspektionen har erkänt en tidigare norsk åtgärd om riskvikter på norska bolån. Detta kommunicerades senast i promemorian Nya kapitalkrav för svenska banker (FI dnr 20-20990)⁴ som publicerades den 20 november 2020. Den norska åtgärden erkändes ursprungligen genom kapitalkravspromemorian (FI dnr 14-6258)⁵ som publicerades den 8 september 2014.

.

¹https://www.regjeringen.no/contentassets/930d262f82fd47349b9c21891f96c962/notification_458_risk-weight-floors-rre-norway.pdf.

²https://www.regjeringen.no/contentassets/930d262f82fd47349b9c21891f96c962/notification_458_risk-weight-floors-cre-norway.pdf.

³ Finansdepartementet notifierade även om införandet av en systemriskbuffert på 4.5 procent för norska exponeringar samt buffertar för andra systemviktiga institut.

⁴ <https://www.fi.se/contentassets/7638443691724cf195f9097b139362d4/nya-kapitalkrav-svenska-banker-20-20990.pdf>.

⁵ https://www.fi.se/contentassets/f9a0e4c448c2457d90a05467f9caf6c9/kapital_ny3.pdf.

Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionen får erkänna de åtgärder som det norska finansdepartementet har beslutat om, enligt artikel 458 i tillsynsförordningen, och därmed tillämpa dem på svenska instituts filialer och exponeringar som är belägna i Norge. När Finansinspektionen beslutar om huruvida den ska erkänna de åtgärder som har beslutats i Norge ska myndigheten beakta de kriterier som anges i artikel 458.4 i tillsynsförordningen.

Med beaktande av de kriterier som anges i artikel 458.4 i tillsynsförordningen bedömer Finansinspektionen att de norska åtgärderna ska erkännas. Åtgärderna ska tillämpas av svenska institut som har filialer eller exponeringar i Norge, och som har tillstånd att använda en metod som bygger på intern riskklassificering (internmetoden). Åtgärderna gäller för hushållsexponeringar med säkerhet i en fastighet och företagsexponeringar med säkerhet i en fastighet. De gäller oavsett motpartens nationalitet och så länge som exponeringen är säkerställd med en fastighet som är belägen i Norge. Enligt de allmänna principer som finns i tillsynsförordningen gäller kapitalkraven både på institutnivå och på gruppnivå.

Finansinspektionen kommer att tillämpa de tröskelvärden på 32,3 miljarder norska kronor för golvet för hushållsexponeringar, respektive 6,7 miljarder norska kronor för golvet för företagsexponeringar som det norska finansdepartementet har angett. Påslaget i riskvägda exponeringsbelopp (REA⁶) för ett institut ska motsvara skillnaden mellan institutets exponeringsbelopp (EAD⁷) för de relevanta exponeringarna, multiplicerat med institutets genomsnittliga riskvikt för exponeringarna och samma exponeringsbelopp multiplicerat med de riskvikter på 20 respektive 35 procent som Norge har angett. Vid beräkningarna av ett instituts genomsnittliga riskvikt ska det riskvägda exponeringsbeloppet före avdrag för den så kallade SME⁸-faktorn användas. Exponeringar mot flerbostadsfastigheter där syftet med fastigheten inte är kommersiellt (till exempel bostadsrättsföreningar) eller där antalet bostäder understiger fyra är undantagna från golvet för företagsexponeringar. Om sådana exponeringar är klassificerade som hushållsexponeringar ska de dock träffas av golvet för hushållsexponeringar.

Det befintliga pelare 2-påslaget för norska bolån, som tidigare har kommunicerats i promemorian Nya kapitalkrav för svenska banker, kommer inte att tillämpas av Finansinspektionen efter den 29 september 2021, mot bakgrund av de åtgärder som nu beslutas.

⁶ Risk exposure amount

⁷ Exposure at default.

⁸ Small and medium enterprise

FINANSINSPEKTIONEN

Karin Lundberg
Verksamhetsområdeschef
Bank

Sara Ehnlund Martinussen
Senior kapitaltäckningsexpert
Finansiella risker